

Nazwa przedmiotu	Historia gospodarcza
Kod przedmiotu	2400-L1PPHG
Profil studiów	ogólnoakademicki
Stopień studiów	pierwszy
Kierunek studiów	program podstawowy (dla wszystkich studentów)
Specjalność (jeśli dotyczy)	
Forma studiów	studia stacjonarne i niestacjonarne wieczorowe
Rok studiów	I
Semestr	zimowy
Liczba godzin	30
Forma/typ zajęć	konwersatorium
Punkty ECTS	3
Rodzaj przedmiotu (przedmiot obowiązkowy / kierunkowy do wyboru / fakultatywny / seminarium)	obowiązkowy
Sposób realizacji przedmiotu (stacjonarny / zdalny / kurs internetowy / kurs realizowany metodą blended learning)	stacjonarny
Język wykładowy	polski
Wymagania formalne	brak
Założenia wstępne	brak
Skrócony opis przedmiotu	Historia gospodarcza umożliwia zrozumienie długofalowych mechanizmów kształtujących współczesną gospodarkę, analizując porównawczo i kontekstowo rozwój instytucji oraz uwarunkowania wzrostu gospodarczego.
Treści kształcenia dla przedmiotu	Zajęcia z Historii Gospodarczej mają kluczowe znaczenie dla zrozumienia przez studentów zjawisk i procesów ekonomicznych z perspektywy historycznej. Studenci zapoznają się z zasadniczymi wątkami dziejów gospodarczych oraz historycznym kontekstem różnych teorii ekonomicznych. Kurs obejmuje dzieje gospodarcze od średniowiecza po czasy współczesne, z naciskiem na stopniowe wyłanianie się i ewolucję gospodarki kapitalistycznej. Zajęcia koncentrują się na historii gospodarczej Europy i obszarów stopniowo obejmowanych jej wpływem. Słuchacze po odbyciu pełnego kursu powinni rozumieć proces przekształcania się rynków od lokalnego po globalny oraz genezę kapitalizmu i kolejne jego fazy aż do przełomu XX i XXI w. Powinni również rozumieć jak wydarzenia gospodarcze i polityczne w historii wpływały na różne nurty ekonomii i ich ewolucję. 1. Wprowadzenie. Rewolucje gospodarcze. Co to jest wzrost i rozwój gospodarczy. Mechanizmy i bariery wzrostu gospodarczego – specjalizacja, dostępność zasobów (epoka malthusjańska), mechanizacja, między- i wewnątrzsektorowy wzrost produktywności. Demografia historyczna – uwarunkowania rozmiarów populacji, przejścia demograficzne. 2. Państwo i gospodarka średniowiecznej Europy: ewolucja struktur politycznych i gospodarczych. Rolnictwo jako podstawa funkcjonowania

monarchii średniowiecznych. Ewolucja systemu rolnego w Średniowieczu. Kryzysy maltuzjańskie i ich znaczenie.

3. Miasta i handel w średniowiecznej Europie: załamanie gospodarki miejskiej i handlu we wczesnym Średniowieczu. Rewolucja miejska w późnym średniowieczu: powstanie rynków lokalnych i regionalnych. Lokalny charakter gospodarki miejskiej. Kryzys wywołany wielką pandemią „czarnej śmierci” i jego znaczenie dla rozwoju gospodarczego Europy.

4. Ekspansja kolonialna Europy w XV-XVII w.: odkrycia geograficzne, ich przyczyny, organizacja i przebieg. Imperia kolonialne Hiszpanii i Portugalii. Konsekwencje odkryć geograficznych. Rewolucja cen. Nowa geografia ekonomiczna Europy.

5. Nowy typ państwa w Europie nowożytnej i ewolucja struktur państwowych: Centralizacja państwa. Państwo podatkowe vs państwo domeny. Początki państwa narodowego. Modele nowoczesnego państwa. Zdecentralizowane państwo w Polsce: parlamentaryzm szlachecki i inna ścieżka ewolucji państwa. Kryzys XVII-XVIII wieku W Rzeczypospolitej.

6. Rozwój gospodarczy w nowożytnej Europie: Merkantylizm i początki nowoczesnej polityki gospodarczej. Rozwój rynków i kapitalizm handlowy, np. Francja, Holandia, Anglia. Dualizm agrarny. Konsekwencje rozwoju zależnego. Gospodarka Rzeczypospolitej w XVI-XVII w.

7. Geneza rewolucji przemysłowej w Wielkiej Brytanii: Ewolucja ustroju politycznego. Rewolucja agrarna i grodzenia: nowoczesne prawa własności. Imperium kolonialne Wielkiej Brytanii. Pozostałe uwarunkowania rewolucji przemysłowej (dlaczego Anglia?).

8. Epoka rewolucji końca XVIII w.: Rewolucja przemysłowa w Wielkiej Brytanii – przebieg i konsekwencje: powstanie nowoczesnego społeczeństwa industrialnego. Rewolucja polityczna w USA. Kryzys absolutyzmu francuskiego. Rewolucja Francuska. Wpływ rewolucji politycznych we Francji i Ameryce Północnej na zmiany społeczne i gospodarcze

9. Industrializacja Zachodu: państwa wczesnego uprzemysłowienia od Belgii do USA. Pax Britannica: epoka waluty złotej i wolnego handlu. Przełom technologiczny i zmiany organizacji produkcji. Rewolucja menedżerska. Globalizacja.

10. Kraje późnego uprzemysłowienia: sukcesy i porażki. Europa: Niemcy, Szwecja, Austro-Węgry, Rosja. Pierwsze uprzemysłowane państwo niezachodnie: Japonia. Imperializm europejski.

11. Okres międzywojenny: I wojna światowa i gospodarka wojenna. Powojenna geografia polityczna i ekonomiczna Europy. Hiperinflacja w Europie środkowej i wschodniej. Wielki kryzys. Ekonomiczne korzenie totalitaryzmu w Niemczech. Polityka antykryzysowa. Gospodarka II Rzeczypospolitej. II wojna światowa.

12. Okres po II wojnie światowej: System z Bretton Woods. Złota trzydziestka. Dekolonizacja. I, II i III świat. Ścieżki rozwoju krajów III świata. Kryzys naftowy i jego przyczyny. Społeczeństwo masowej konsumpcji.

13. Integracja Europejska w perspektywie historycznej: zjednoczenie Niemiec i Włoch w XIX wieku, uwarunkowania polityczne i gospodarcze. Plan Marshalla i amerykański impuls integracyjny. Spory o model integracji (Rada Europy, EWWiS, EFTA, EWG). Poszerzanie i pogłębianie integracji.

14. Socjalizm realny: powstanie gospodarki antyrynkowej. Gospodarka centralnie planowana. Stalinizm i uprzemysłowienie ZSRR. Socjalizm państwowy po II WŚ: ZSRR i kraje satelickie. Motory wzrostu gospodarczego. Kryzys gospodarki socjalistycznej.

15. Ostatnie dekady: Nowy model polityki gospodarczej po kryzysie naftowym (neoliberalizm). IMF, konsensus waszyngtoński i deregulacja gospodarek

	peryferyjnych. Transformacja systemowa krajów socjalistycznych. Kryzysy gospodarcze lat 1980-90 i pierwszej dekady XXI wieku. Podsumowanie.
Przedmiotowe efekty uczenia się	Po ukończeniu przedmiotu, student: W ZAKRESIE WIEDZY: - zna i rozumie podstawowe zjawiska oraz procesy ekonomiczne w ujęciu historycznym, w tym ewolucję systemów gospodarczych od średniowiecza do czasów współczesnych - zna i rozumie genezę oraz kolejne etapy rozwoju gospodarki rynkowej i kapitalistycznej, w tym proces przekształcania się rynków od lokalnych do globalnych oraz uwarunkowania tej ewolucji - zna i rozumie historyczny kontekst powstawania i rozwoju głównych nurtów myśli ekonomicznej oraz wpływ wydarzeń gospodarczych i politycznych na kształtowanie się i zmiany teorii ekonomicznych W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI: - potrafi analizować zjawiska i procesy ekonomiczne w długiej perspektywie historycznej oraz w ujęciu porównawczym, identyfikując ich uwarunkowania i konsekwencje - potrafi analizować procesy ekonomiczne z uwzględnieniem ich kontekstu społecznego, politycznego i demograficznego oraz zależności między tymi sferami - potrafi krytycznie analizować i porównywać teorie oraz wyjaśnienia ekonomiczne, w tym podejścia pozytywistyczne i antypozytywistyczne, oceniając ich założenia, zakres stosowalności oraz ograniczenia W ZAKRESIE KOMPETENCJI: - jest gotów do samodzielnego i krytycznego myślenia, analizy problemów oraz wyszukiwania i selekcji informacji, wykazując świadomość potrzeby ciągłego uzupełniania i aktualizowania wiedzy - jest gotów do odpowiedzialnego, rzetelnego i etycznego działania w procesie kształcenia i pracy zespołowej, w tym do planowania i koordynacji zadań, współpracy oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów - jest gotów do skutecznej komunikacji, w tym prezentowania własnych poglądów, udziału w dyskusji, krytycznej analizy argumentów oraz obrony własnego stanowiska z poszanowaniem odmiennych opinii
Powiązanie efektów przedmiotowych z efektami kierunkowymi/specjalnościowym i (oznaczonymi kodami z programu nauczania)	Ekonometria i Data Science: K_W01, K_W03, K_W06, K_W08, K_W09, K_U05, K_U08, K_K01
Nakład pracy studenta	Szacunkowy nakład pracy studenta: 3ECTS x 25h = 75h (K) - godziny kontaktowe (S) - godziny pracy samodzielnej zajęcia: 30h (K) 0h (S) egzamin: 2h (K) 0h (S) konsultacje: 5h (K) 0h (S)

	przygotowanie do zajęć: 0h (K) 23h (S) przygotowanie do egzaminu: 0h (K) 15h (S) Razem: 37h (K) + 38h (S) = 75h
Metody i kryteria oceniania	Uzyskanie zaliczenia przedmiotu wymaga: 1. Egzamin pisemny (40 pkt.). 2. Uczestnictwo w zajęciach (10 pkt) - przygotowanie i przedstawienie prezentacji - uczestnictwo w dyskusji nad prezentacjami przedstawianymi na zajęciach. - frekwencja na zajęciach. 3. Skala ocen: [0%-50%) – ndst [50%-60%) – dst [60%-70%) – dst + [70%-80%) – db [80%-90%) – db+ [90%-100%) – bdb.
Literatura	Braudel F., Kultura materialna, gospodarka i kapitalizm, XV-XVIII wiek, t. 2, Gry wymiany, Warszawa 1992. Berger P. L., Rewolucja kapitalistyczna, Warszawa 1995. Cameron R. i L. Neale, Historia gospodarcza świata. Od paleolitu do czasów najnowszych. Warszawa 2004. Ferguson N., Potęga pieniądza. Finansowa historia świata, Wydawnictwo Literackie 2010. Ingham C., Kapitalizm, Warszawa 2011. Kennedy P., Mocarstwa świata. Narodziny. Rozkwit. Upadek, Warszawa 1995. Koryś P., Pożegnanie z pańszczyzną. Historia gospodarcza Polski od zaborów do dziś. Warszawa 2024 Jezierski A. i C. Leszczyńska, Historia gospodarcza Polski, Warszawa 1997. Landes D.S., Bogactwo i nędza narodów. Dlaczego jedni są tak bogaci, a inni tak ubodzy, Warszawa 2000. Państwo socjalne w Europie, red. K. Kraus, T. Geisen, K. Piątek, Toruń 2001. Sedillot R., Moralna i niemoralna historia pieniądza, Warszawa 2002. Skodlarski J., Matera R., Gospodarka światowa. Geneza i rozwój, Warszawa 2004. Szpak J., Historia gospodarcza powszechna, Warszawa 2003.
Metody dydaktyczne	W ramach zajęć wykorzystywane są następujące metody dydaktyczne: - prezentacja multimedialna, - dyskusja problemowa
Oprogramowanie	